

Nr 18

Utbildningsutskottets betänkande i anledning av motion om utredning rörande kombination av elitidrott och utbildning i gymnasieskolan.

Motionen

I motionen 1973: 469 av herr Stridsman m. fl. (c) hemställs att riksdagen hos Kungl. Maj:t anholder om utredning av och förslag om hur verksamheten utbildning-elitidrott på gymnasietadiet skall utformas.

I motionen framhålls att det är viktigt att ungdomar som visar intresse och fallenhet för att satsa på elitidrott får tillgång till en miljö där de kan få bästa möjliga förutsättningar att kunna tillgodogöra sig kombinationen skola och idrott. Motionärerna hävdar att man vid den nuvarande uppläggningsen av försöksverksamheten med utbildning-elitidrott inte tar hänsyn till elevernas ekonomiska svårigheter och att nuvarande försöksverksamhet inte ger förslag till lösningar för en framtida utveckling av denna utbildningsform. En utredning bör enligt motionärernas mening tillsättas av Kungl. Maj:t med uppdrag att ta upp frågan om utbildning-elitidrott på det gymnasiala stadiet. Utredningen bör, anför det, omfatta en kartläggning av intresset och behovet av denna utbildningsform samt frågan om till vilka orter i landet som utbildningen bör lokaliseras. De i sammanhanget viktiga ekonomiska problemen för de deltagande ungdomarna måste därvid beaktas.

Försöksverksamhet med kombinerad utbildning och idrottsträning

Efter en intern utredning startade Sveriges riksidrottsförbund (RF) höstterminen 1972 i samarbete med Malmö och Undersåkers kommuner en försöksverksamhet i syfte att underlätta för den idrottande ungdomen i elitklass att kombinera idrottsträning och främst gymnasial utbildning. Verksamheten är upplagd så att kommunen svarar för skolutbildningen i kommunens skolor medan RF och respektive specialförbund svarar för planering och genomförande av idrottsträningen samt för kostnaderna för densamma. Eleverna följer den reguljära skolutbildningen och utgör ingen särskild grupp i undervisningen. Träningen anordnas således på lektionsfri tid. RF har en central ledningsgrupp för verksamheten och på respektive ort finns en projektledare.

I Klippan startade Svenska simförbundet på eget initiativ och efter kontakt med de kommunala myndigheterna läsåret 1971/72 en speciell simskola. Eleverna går i ortens gymnasieskola.

RF och skolöverstyrelsen (SÖ) samråder genom en informell arbetsgrupp i frågor som rör den av RF sanktionerade försöksverksamheten. SÖ har på hemställan av RF gjort följande uttalande:

Enligt SÖ:s mening bör deltagande i av specialförbund anordnad och av riksidsrottsförbundet sanktionerad träningsverksamhet i kombination med studier i gymnasieskola kunna anses vara sådant särskilt skäl som enligt 45 § skollagen erfordras för intagning i första hand i gymnasieskola utanför det elevområde den inträdessökande tillhör.

Med anledning av detta uttalande torde frågan om interkommunal ersättning — kommuns skyldighet att i vissa fall utge ersättning för barn som går i annan kommuns skola — ha lösts i de enskilda fallen. Frågan om en generell tillämpning av 46 § skollagens bestämmelser om interkommunal ersättning är föremål för överväganden inom Svenska kommunförbundet.

RF och SÖ har i samråd med kommunförbundet i januari 1973 överenskommit att inte utvidga försöksverksamheten nästa budgetår i annan mån än att Klippan-projektet inordnas i den av RF sanktionerade verksamheten. I detta sammanhang kan upplysas att flera kommuner planerar att påbörja verksamhet liknande den som bedrivs under RF:s ledning. Enligt vad utskottet erfarit kommer emellertid inte fler än de tre nu aktuella projekten att ingå i den av RF bedrivna försöksverksamheten nästa budgetår.

Utskottet

I anledning av yrkandet om utredning i motionen 1973: 469 har utskottet inhämtat att Sveriges riksidsrottsförbund har för avsikt att — efter en utvärdering av pågående försöksverksamhet — under nästa budgetår utarbeta ett förslag rörande formerna för en kombination av idrottsträning på elitnivå och studier i gymnasieskola.

Vad beträffar de i motionen påtalade ekonomiska problemen erinrar utskottet om att statsrådet Moberg hösten 1972 i en interpellationsdebatt om särskilt studiebidrag till elever, som deltar i försöksverksamhet med elitidrott och studier i gymnasieskolan i kombination, bestämt hävdade att det är idrottssidan som skapar elevernas merutgifter och att det därför är idrottssidan som har att pröva på vilket sätt dessa utgifter kan täckas.

I avvaktan på utvärdering och förslag i anledning av nu pågående försöksverksamhet är utskottet, som förutsätter att skolöverstyrelsen med uppmärksamhet följer riksidsrottsförbundets projekt, inte berett tillstyrka motionsyrkandet om särskild utredning.

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motionen 1973: 469.

Stockholm den 27 mars 1973

På utbildningsutskottets vägnar
STIG ALEMYR

Närvarande vid ärendets slutbehandling: herrar Alemyr (s), Wikström (fp), Larsson i Staffanstorp (c), Mårtensson (s), Richardson (fp), Jönsson i Arlöv (s), Nordstrandh (m), Elmstedt (c), Gustafsson i Barkarby (s), fru Gradin (s), herr Johansson i Skärstad (c), fru Sundberg (m), herrar Berndtson i Linköping (vpk), Sundgren (s) och Nilsson i Norrköping (s).

Särskilt yttrande

av herr Larsson i Staffanstorp (c):

Elitidrotten engagerar stora skaror och stimulerar idrottsintresset i allmänhet.

I motionen 1973: 469 framhålls också att elitidrotten är accepterad av samhället. Uppenbarligen finns det även ett stort intresse att främja denna idrott. Detta bör som motionärerna framhåller bl. a. ske genom att utbildningsförhållandena för elitidrottens utövare underlättas.

Jag anser därför att när den av utskottet omtalade utvärderingen skett, bör det göras en utredning om förbättrade utbildningsförhållanden för utövarna av elitidrott.

